

tillige være afhængigt af, hvorvidt der overhovedet kan være Tale om, at Staten kan være berettiget til at foretage en saadan Foranstaltning. Nu er Forholdet jo det, at man godt kender til, at Staten paa forfælselig Maade griber ind i Arbejdets Udøvelse og regulerer det. Dermed har Staten forfælselige Formaal. Jeg skal her nævne de væsentligste af disse, for dernæst at prøve, om den Foranstaltning, som der her er Spørgsmaal om, forfølger et af disse Formaal, som man hidtil har erkendt for Statsformaal. Det første af disse, som jeg skal nævne, er Statens Omsorg for, at der holdes Fred paa Folketjens Helligdage. Det følger jo allerede af Grundlovens Bestemmelse om, at vi have en Folketjens, at Folketjens ugentlige og øvrige Helligdage skulle respekteres, men jeg skal tillige henvise til, at da man, saa vidt jeg ved, i alle Samfund tillige har en ugentlig Hviledag, og da det er naturligt, at denne ugentlige Hviledag falder sammen med den ugentlige Helligdag, saa vil dette Formaal, at Folketjens Helligdage skulle respekteres, tillige let gaa over til, at Staten drager Omsorg for, at der bliver en ugentlig Hviledag, i alt Fald for saa vidt som denne kan sættes i Forbindelse med den ugentlige Helligdag. Jeg nævner udtrykkelig dette, fordi man efter min Indfættelse i Loven af 1ste April 1891 kom noget ud over det Formaal, som man maatte sætte sig, naar det alene gjaldt om at værne om Folketjens Helligdage. — Et andet Formaal, der er anerkendt som Statens, og hvorom der ikke er nogen Tvivl i saa Henseende, er Statens Omsorg for den opvoksende Slægt. Det er ikke alene dennes Undervisning, som Staten tager i sin Haand gennem Almue-skolen, men det er tillige Omsorgen for, at Slægten i de Aar, hvor Individet endnu ikke er fuldt udviklet, ikke tager Skade paa den ene eller den anden Maade og da navnlig derigennem, at Individet sættes til Arbejder, som kunne have en hemmende Virkning paa dets Udvikling. Af Love af denne Slags have vi jo Lærkeloven og tillige Loven af 1873, angaaende Børns og unge Menneskers Arbejde i Fabrikker og fabrikmæssigt drevne Værksteder. — Endelig have vi som et Statsformaal Statens Omsorg for den offentlige Sundhed og Sikkerhed. Ogsaa paa Grundlag af dette Formaal er der jo truffet forfælselige Bestemmelser, der regulerer Arbejdets Udøvelse. Jeg kunde godt tænke mig, at man ogsaa for enkelte Næringsvejes Vedkommende paa Grundlag af Hensynet til den offentlige Sundhed kunde komme til at regulere Arbejdstiden, og navnlig tror jeg, at det maa være dette Hensyn, som

gør sig gældende, naar man for Bærgværksarbejdere normerer en Arbejdstid, ikke for Arbejdet i Almindelighed, men for det Arbejde, der udføres under Jorden, idet det erfaringsmæssigt kan godtgøres, at dette Arbejde under Jorden har en sundhedsfædelig Indflydelse paa Individet, og naar Forholdet tilmed er det, som det sikkert nok er, at Arbejderbefolkningen i Bærgværksdistrikterne nødvendigvis er henvist til at søge dette Arbejde og ikke kan søge til noget andet. Som sagt, hvor man gaar til disse Bestemmelser, er det vel navnlig Statens Pligt til at sørge for den offentlige Sundhed, der er det ledende i saa Henseende. Naar man nu ser paa det foreliggende Forslag, saa har jo ganske vist den ærede Ordfører for Forslagsstillerne (S. Jensen) henvist til, at det gjaldt om at værne om Arbejdernes Sundhed. Men for saa vidt dette Hensyn skal skydes frem, saa maa man tage de enkelte Bedrifter for sig, gennemgaa dem og spørge, om der da for den og den Bedrifts Vedkommende er en Nødvendighed for at begrænse Arbejdstiden for at bevare Arbejdernes Sundhed. Derimod kan man jo umulig opstille den Sætning, at det er nødvendigt for at bevare Arbejdernes Sundhed overhovedet at indskrænke Arbejdstiden til 8 Timer. Det er en Sætning jeg ikke heller tror, at den ærede Ordfører udtalte i al dens Almindelighed; men hvis man paa Grundlag af Hensynet til den offentlige Sundhed skulde komme til en Regel som denne, saa maatte man ogsaa opstille Sætningen i al dens Almindelighed, og det, siger jeg, er umuligt. Det ville de Herrer sikkert give mig Ret i. Saa mange vi sidde i denne Sal, er der saa af os, der ikke i kortere eller længere Perioder i deres Liv have haft mere end 8 Timers Arbejde i Døgnet og derfor kunne bære Vidnesbyrd selv om, at dette meget vel kan lade sig gøre, uden at det paa nogen Maade skader Sundheden. Altsaa en saadan Sætning er en Umulighed, og paa Grundlag af den vil Lovforslaget heller ikke kunne fremføres. Den ærede Ordfører har dernæst sagt, at det gælder at værne om Arbejdernes Familieliv. Jeg undertegner selvfølgelig paa ingen Maade Betydningen af Familielivet for Arbejderne, paa ingen Maade, men jeg siger bestemt, at det ikke er et Formaal, som Staten paa nogen Maade kan tage op, saaledes at Staten skulde give sig til at regulere det. Man kan ikke her nøjes med at sige: Ja, det, vi ville, er blot at staffe Arbejderen Frihed, for at han selv kan varetage sit Familieliv. Nej, har Staten en Ret til at foretage en Indskrænkning i Arbejdet, for